

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ПНЗПО «Київський інститут
післядипломної педагогічної освіти»

К.О. Кушдавлатова

28.07.2023 р.

ТИПОВА ПРОГРАМА підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Цифровий інструментарій вчителя: від інтерактивних дощок до хмарних лабораторій»

Розробник(и): ПНЗПО «Київський Інститут післядипломної педагогічної освіти», ЄДРПОУ 44345732

Рецензент(и): Директор ПНЗПО «Київський інститут післядипломної педагогічної освіти» Кушдавлатова К.О.

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми – Вільне володіння онлайн-сервісами дозволяє вчителю автоматизувати перевірку завдань, зробити уроки наочними та забезпечити доступ до знань 24/7.

Цільова група: Вчителі всіх спеціальностей, методисти, працівники бібліотек.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми – Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації – Системне підвищення цифрової грамотності педагогів для підвищення ефективності освітнього процесу.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Опанування інструментів для візуалізації навчального контенту
- Використання онлайн-платформ для спільної роботи учнів
- Автоматизація оцінювання та створення цифрових тестів
- Організація безпечної комунікації в месенджерах та соцмережах

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- цифрова компетентність
- інформаційно-технологічна майстерність

- креативність у використанні ІКТ
- медіаграмотність

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Педагоги створять власну бібліотеку цифрових ресурсів, зможуть легко інтегрувати онлайн-інструменти в очне та дистанційне навчання, підвищуючи інтерес учнів.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації – Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проєктній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації – Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Сервіси і додатки Google для організації спільної та командної роботи онлайн	1	1-29	2-30
2	Візуалізація навчального контенту за допомогою майндмепінгу або як навчати цікаво та захоплююче.	1	1-29	2-30
3	Сучасні інструменти для колективної роботи в умовах дистанційного навчання	1	1-29	2-30
4	Цифрова компетентність педагога в умовах дистанційного навчання. Інтернет-безпека.	1	1-29	2-30
5	Візуалізація навчального контенту, кроки до цікавого та захоплюючого уроку	1	1-29	2-30
6	Онлайн інструменти комунікації з учнями в умовах дистанційного навчання та Воєнного стану.	1	1-29	2-30
7	Медіаінформаційна грамотність під час Війни. Як захистити учнів від небезпеки у соцмережах.	1	1-29	2-30
8	Медіаграмотність педагога. Підвищення кваліфікації	1	1-29	2-30
9	Розвитком медіаграмотності та критичного мислення учнів та Педагогів.	1	1-29	2-30
10	Інтерактивні презентації у Power Point. Прості кроки до цікавих уроків.	1	1-29	2-30
11	Цифрові інструменти для організації дослідницької діяльності учнів та учениць	1	1-29	2-30
12	Підвищення успішності учнів. Інформаційно-цифрові засоби для дослідницької діяльності.	1	1-29	2-30
13	Інтерактивні технології для розвитку креативності на уроках. Інформаційно-цифрова компетентність педагога.	1	1-29	2-30
14	Актуальні питання дистанційної освіти: синхронна взаємодія, практичні інструменти, зворотний зв'язок.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
15	Революція в класі: Додатки Google для оптимізації навчального процесу.	1	1-29	2-30
16	Цифрові лайфхаки для якісного уроку інформатики в 5-6 класах НУШ у дистанційному та змішаному форматі	1	1-29	2-30
17	Розвиток навичок створення якісного інтерактивного контенту. Вебсервіси: classtools, Linoit, Canva.	1	1-29	2-30
18	Розвиток навичок створення якісного інтерактивного контенту. Вебсервіси: writecomics, StoryboardThat, Venngage	1	1-29	2-30
19	Сучасний інструментарій для викладання української мови та інтегрованого курсу літератури в 6 класі НУШ	1	1-29	2-30
20	Ефективні конструктори навчального контенту Quizwhizzer та Gimkit	1	1-29	2-30
21	Методика застосування штучного інтелекту в освітній діяльності. Сучасні інноваційні підходи до розробки цифрового дидактичного контенту засобами штучних нейронних мереж	1	1-29	2-30
22	Інтеграція штучного інтелекту в освітній простір. Чат GPT та можливості його залучення для роботи в класі.	1	1-29	2-30
23	Гейміфікація навчання з допомогою Quizwhizzer та Gimkit: збільшення мотивації учнів та зацікавленості до предметів.	1	1-29	2-30
24	Інтерактивні платформи Quizwhizzer та Gimkit: відтворення традиційних уроків в ігровому форматі.	1	1-29	2-30
25	Виклики та перспективи використання технологій штучного інтелекту в освіті	1	1-29	2-30
26	Створення робочих аркушів в Canva.	1	1-29	2-30
27	Дизайн уроку в НУШ 7 клас. Інформатика	1	1-29	2-30
28	Розкриття творчого потенціалу із Genially, ClassTools та Blooket	1	1-29	2-30
29	Гейміфікація та інтерактивні інструменти в освіті: як Genially, ClassTools і Blooket змінюють навчання	1	1-29	2-30
30	Від пасивного сприйняття до активного навчання: інструменти для створення інтерактивного контенту	1	1-29	2-30
31	Підвищення мотивації учнів через цифрові платформи: як інтегрувати Quizlet, Bamboozle, Bouquet та Factile у сучасне навчання	1	1-29	2-30
32	Навчаємось у партнерстві: імерсивні технології та англомовні математичні задачі як шлях до глобальної компетентності учня	1	1-29	2-30
33	Математика у 3D: практичні кейси використання імерсивних технологій.	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Сервіси і додатки Google для організації спільної та командної роботи онлайн

Ключові питання теми: Під час пандемії сучасна освіта зіткнулася із проблемою організації дистанційного навчання. є велика кількість додатків та сервісів для організації спільної та командної роботи, зокрема це додатки Google, які є безпечними, безкоштовними і надзвичайно ефективними

Тема 2. Візуалізація навчального контенту за допомогою майндмепінгу або як навчати цікаво та захоплююче.

Ключові питання теми: Сучасне життя, зокрема навчальне, є настільки активним, що іноді нам не вистачає банальної структурованості. Мапа думок є потужним мисленнєвим інструментом. Тож під час тренінгу розберемо, як створювати мапу думок і як з нею далі працювати

Тема 3. Сучасні інструменти для колективної роботи в умовах дистанційного навчання

Ключові питання теми: в отриманні практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами для організації дистанційного навчання та сервісами Google

Тема 4. Цифрова компетентність педагога в умовах дистанційного навчання. Інтернет-безпека.

Ключові питання теми: В сучасних, карантинних умовах проведення навчальних занять все більш гостро постає проблема безпеки та приватності усіх учасників навчального процесу як вчителів так і учнів, оскільки кількість активних користувачів та їх персональних даних із масовим переходом на дистанційне навчання різко зросла по усьому світі, а разом із ними зросла і кількість 'фахівців' із викрадення даних користувачів, інтернет-шахрайства, викрадення даних, тощо. Тому існує гостра необхідність вироблення у педагогічних працівників системи заходів для запобігання інцидентам порушення безпеки даних, та вироблення алгоритму дій у разі виникнення таких інцидентів.

Тема 5. Візуалізація навчального контенту, кроки до цікавого та захоплюючого уроку

Ключові питання теми: Сучасний освітній процес вимагає особливої майстерності від вчителя, пошуку нових методів, прийомів та технологій навчання. З метою підтримки мотивації учнів до навчання, реалізації принципів компетентнісного навчання в нагоді стануть окремі освітні сервіси, які пробудять внутрішню мотивацію учнів до навчання CANVA, KAHOOT, WORDART, Classtime, LearningApps та ін.

Тема 6. Онлайн інструменти комунікації з учнями в умовах дистанційного навчання та Воєнного стану.

Ключові питання теми: Сучасний вчитель бажає максимально отримати практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами, зокрема освоїти інструментарій віртуальних дошок та розглянути перспективи їх використання в освітньому процесі в умовах змішаного навчання

Тема 7. Медіаінформаційна грамотність під час Війни. Як захистити учнів від небезпеки у соцмережах.

Ключові питання теми: актуальність та важливість формування інфомедійної грамотності, зумовлена тим, що сучасний медіапростір створює нову дійсність, а також збільшує безмежні інформаційні потоки, що робить інформацію доступною для великого загалу користувачів. У лекції акцентується увага на важливості розвитку критичного мислення

та інфомедійної грамотності.

Тема 8. Медіаграмотність педагога. Підвищення кваліфікації

Ключові питання теми: актуальність та важливість формування інфомедійної грамотності, зумовлена тим, що сучасний медіапростір створює нову дійсність, а також збільшує безмежні інформаційні потоки, що робить інформацію доступною для великого загалу користувачів. У лекції акцентується увага на важливості розвитку критичного мислення та інфомедійної грамотності.

Тема 9. Розвитком медіаграмотності та критичного мислення учнів та Педагогів.

Ключові питання теми: актуальність та важливість формування інфомедійної грамотності, зумовлена тим, що сучасний медіапростір створює нову дійсність, а також збільшує безмежні інформаційні потоки, що робить інформацію доступною для великого загалу користувачів. У лекції акцентується увага на важливості розвитку критичного мислення та інфомедійної грамотності.

Тема 10. Інтерактивні презентації у Power Point. Прості кроки до цікавих уроків.

Ключові питання теми: Сучасні мультимедійні технології вивчення української мови та літератури. Прості кроки та цікаві ідеї для презентацій, Створення вікторин, ігор, інтерактивних аркушів у Power Point

Тема 11. Цифрові інструменти для організації дослідницької діяльності учнів та учениць

Ключові питання теми: Електронні платформи мають ряд переваг в організації навчання, а саме: доступність, наочність, інтерактивність, відсутність витрат на програмне забезпечення, технічну підтримку роботи програмного засобу, групова спільна робота, можливість використання мобільних пристроїв, співпраця та взаємодія усіх учасників освітнього процесу, можливість доступу до навчальних матеріалів з будь-якого пристрою. Учитель має усвідомити необхідність використання електронних платформ в освітньому процесі, навчитися працювати з сучасними сервісами та активно використовувати їх під час освітнього процесу

Тема 12. Підвищення успішності учнів. Інформаційно-цифрові засоби для дослідницької діяльності.

Ключові питання теми: Електронні платформи мають ряд переваг в організації навчання, а саме: доступність, наочність, інтерактивність, відсутність витрат на програмне забезпечення, технічну підтримку роботи програмного засобу, групова спільна робота, можливість використання мобільних пристроїв, співпраця та взаємодія усіх учасників освітнього процесу, можливість доступу до навчальних матеріалів з будь-якого пристрою. Учитель має усвідомити необхідність використання електронних платформ в освітньому процесі, навчитися працювати з сучасними сервісами та активно використовувати їх під час освітнього процесу

Тема 13. Інтерактивні технології для розвитку креативності на уроках. Інформаційно-цифрова компетентність педагога.

Ключові питання теми: Учасник/учасниця вебінару усвідомить різницю між дивергентним та конвергентним мисленням. Навчиться за допомогою інтерактивних форм роботи розвивати оригінальність мислительної діяльності. Отримає "ключі" до формули креативності. Прослухає, що потрібно врахувати учителям, аби стимулювати креативне мислення учнів.

Тема 14. Актуальні питання дистанційної освіти: синхронна взаємодія, практичні інструменти, зворотний зв'язок.

Ключові питання теми: Ознайомлення з Положенням про дистанційне навчання, законодавством, яке регулює процес реалізації дистанційної освіти; опрацювання успішних кейсів реалізації дистанційної освіти в закладах загальної середньої освіти; створення переліку нових актуальних ресурсів для дистанційної освіти

Тема 15. Революція в класі: Додатки Google для оптимізації навчального процесу.

Ключові питання теми: Під час пандемії та війни сучасна освіта зіткнулась із проблемою організації дистанційного та змішаного навчання, організацією синхронного та асинхронного дистанційного навчання, проблемою освітян були вибір платформи та недостатня обізнаність з їх використання. Про переваги та плюси платформ для дистанційного навчання

Тема 16. Цифрові лайфхаки для якісного уроку інформатики в 5-6 класах НУШ у дистанційному та змішаному форматі

Ключові питання теми: Виступ включає у себе короткий огляд основних підходів до викладання інформатики за концепцією НУШ, методичні аспекти впровадження елементів змішаного та дистанційного навчання, методика використання різних цифрових інструментів та платформ для відповідних етапів уроку.

Тема 17. Розвиток навичок створення якісного інтерактивного контенту. Вебсервіси: classtools, Linoit, Canva.

Ключові питання теми: План 1 Візуалізація навчального контенту - вирішення цілого ряду педагогічних завдань 2 Головне - підкріплювати уяву діями: ● FB-сторінки літературних героїв - простір творчості для учнів: як створити? навіщо? з якою метою? за допомогою яких ресурсів? ● створення та використання коміксів на уроках літератури: від теорії до практики ● фрейми, лепбуки, логотипи - історія героїв та їх авторів в асоціаціях

Тема 18. Розвиток навичок створення якісного інтерактивного контенту. Вебсервіси: writcomics, StoryboardThat, Vennpage

Ключові питання теми: План 1 Візуалізація навчального контенту - вирішення цілого ряду педагогічних завдань 2 Головне - підкріплювати уяву діями: ● FB-сторінки літературних героїв - простір творчості для учнів: як створити? навіщо? з якою метою? за допомогою яких ресурсів? ● створення та використання коміксів на уроках літератури: від теорії до практики ● фрейми, лепбуки, логотипи - історія героїв та їх авторів в асоціаціях

Тема 19. Сучасний інструментарій для викладання української мови та інтегрованого курсу літератури в 6 класі НУШ

Ключові питання теми: Учасники вебінару проаналізують можливості використання «традиційних» форматів роботи й інструментів по-новому; отримують поради щодо проведення сучасних дистанційних уроків; навчаються ще ефективніше використовувати формат лекцій, диспутів ігор в освітньому процесі.

Тема 20. Ефективні конструктори навчального контенту Quizwhizzer та Gimkit

Ключові питання теми: Опрацювати теорію та методику створення інтерактивних ігор за допомогою сервісів Quizwhizzer та Gimkit ; сформулювати навички конструювання інтегрованого навчального продукту

Тема 21. Методика застосування штучного інтелекту в освітній

діяльності. Сучасні інноваційні підходи до розробки цифрового дидактичного контенту засобами штучних нейронних мереж

Ключові питання теми: Розробка дидактичного інтерактивного контенту на основі нейромереж для генерації та редагування зображень, відео, конспектів уроку, презентацій, ребусів та флеш-карт. Методика застосування ШІ в освітньому процесі, особливості роботи з інструментами Clip, Lexica, Bing, NightCafe, Bria, Cutout, prompto MANIA Prompt Generato та ряду інших

Тема 22. Інтеграція штучного інтелекту в освітній простір. Чат GPT та можливості його залучення для роботи в класі.

Ключові питання теми: Розробка дидактичного інтерактивного контенту на основі нейромереж для генерації та редагування зображень, відео, конспектів уроку, презентацій, ребусів та флеш-карт. Методика застосування ШІ в освітньому процесі, особливості роботи з інструментами Clip, Lexica, Bing, NightCafe, Bria, Cutout, prompto MANIA Prompt Generato та ряду інших

Тема 23. Гейміфікація навчання з допомогою Quizwhizzer та Gimkit: збільшення мотивації учнів та зацікавленості до предметів.

Ключові питання теми: Опрацювати теорію та методику створення інтерактивних ігор за допомогою сервісів Quizwhizer та Gimkit ; сформувати навички конструювання інтегрованого навчального продукту

Тема 24. Інтерактивні платформи Quizwhizzer та Gimkit: відтворення традиційних уроків в ігровому форматі.

Ключові питання теми: Опрацювати теорію та методику створення інтерактивних ігор за допомогою сервісів Quizwhizer та Gimkit ; сформувати навички конструювання інтегрованого навчального продукту

Тема 25. Виклики та перспективи використання технологій штучного інтелекту в освіті

Ключові питання теми: Сьогодні штучний інтелект впевнено займає місце лідера серед інноваційних технологій. Презентація ChatGPT - 'розумного' бота, який здатний аналізувати текст, розуміти його зміст та генерувати відповіді, викликала захоплення серед користувачів. Він може виконувати завдання, які раніше були виключно в компетенції людини. Проте, використання таких інновацій в освіті викликає занепокоєння. Чи не призведе це до зниження рівня інтелектуальної активності та мотивації школярів? Тож дізнаємося як використати технології штучного інтелекту із користю для освітнього процесу.

Тема 26. Створення робочих аркушів в Canva.

Ключові питання теми: в отриманні практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасним онлайн інструментом для створення створення робочих аркушів та інших публікації для навчання

Тема 27. Дизайн уроку в НУШ 7 клас. Інформатика

Ключові питання теми: Діти НУШ, структура уроків для НУШ, організація ефективного уроку

Тема 28. Розкриття творчого потенціалу із Genially, ClassTools та Blooket

Ключові питання теми: 1. Чому важливо використовувати сучасні інструменти в освітньому процесі? 2. Genially - інструмент для створення інтерактивних матеріалів презентації, інфографіка, вікторини, ігри тощо. 3. ClassTools - платформа для співпраці та зворотного зв'язку онлайн-дошки, діаграми Венна, хмари слів, кросворди, вікторини тощо. 4. Blooket

– гейміфікація навчання.

Тема 29. Гейміфікація та інтерактивні інструменти в освіті: як Genially, ClassTools і Blooket змінюють навчання

Ключові питання теми: 1. Чому важливо використовувати сучасні інструменти в освітньому процесі? 2. Genially – інструмент для створення інтерактивних матеріалів презентації, інфографіка, вікторини, ігри тощо. 3. ClassTools – платформа для співпраці та зворотного зв'язку онлайн-дошки, діаграми Венна, хмари слів, кросворди, вікторини тощо. 4. Blooket – гейміфікація навчання.

Тема 30. Від пасивного сприйняття до активного навчання: інструменти для створення інтерактивного контенту

Ключові питання теми: 1. Що таке інтерактивне навчання? 2. Як залучити учнів, підвищити їхню мотивацію та ефективність навчання? 3. Короткий огляд можливостей Quizlet, Bamboozle, Bouquet та Factile.

Тема 31. Підвищення мотивації учнів через цифрові платформи: як інтегрувати Quizlet, Bamboozle, Bouquet та Factile у сучасне навчання

Ключові питання теми: 1. Що таке інтерактивне навчання? 2. Як залучити учнів, підвищити їхню мотивацію та ефективність навчання? 3. Короткий огляд можливостей Quizlet, Bamboozle, Bouquet та Factile.

Тема 32. Навчаємось у партнерстві: імерсивні технології та англомовні математичні задачі як шлях до глобальної компетентності учня

Ключові питання теми: Тренінг знайомить учителів із принципами партнерського навчання та розвитку глобальної компетентності учнів. Учасники опанують імерсивні технології VR/AR для використання на уроках математики та навчатись інтегрувати англомовні математичні задачі для розвитку комунікативної, цифрової та математичної компетентності. Практичні вправи включають створення навчальних сценаріїв та спільне розв'язання задач у групах, а також рефлексію щодо впровадження отриманих знань у навчальний процес.

Тема 33. Математика у 3D: практичні кейси використання імерсивних технологій.

Ключові питання теми: Тренінг знайомить учителів із принципами партнерського навчання та розвитку глобальної компетентності учнів. Учасники опанують імерсивні технології VR/AR для використання на уроках математики та навчатись інтегрувати англомовні математичні задачі для розвитку комунікативної, цифрової та математичної компетентності. Практичні вправи включають створення навчальних сценаріїв та спільне розв'язання задач у групах, а також рефлексію щодо впровадження отриманих знань у навчальний процес.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність

7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи : методичні рекомендації / Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. - К., 2019. - 47 с.
2. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. Київ.: Сфера, 1998. 342 с.
3. Андросчук І., Ворон О. Формування інформаційної культури керівника загальноосвітнього навчального закладу в умовах післядипломної освіти. Нова педагогічна думка: наук.-метод. журн. Рівне, 2016. № 2 (86) С. 13-16.
4. Безпечна і дружня до дитини школа в контексті реформи «НУШ» / В.Пономаренко, Т.Воронцова, О.Сакович. URL: <http://surl.li/dwuik>
5. Бзовська Л., Ковнацька Р. Навчаємося через гру. Добірка ігрових вправ для учнів I-III класів. Львів : ЛМГО «Центр освітньої політики», 2020. 304 с.
6. Богомольний Б.Р., Кононенко В.В., Чуєв П.М. Медицина екстремальних ситуацій: навч. посіб. Одеса: Одеський держ. мед. ун-т, 2001. 412 с. URL: <https://bit.ly/3VypwoI>
7. Борисенко В. Інтегроване навчання: тематичний і діяльнісний підхід. 2017. URL: <https://bit.ly/3hxpBSJ>
8. Брюховецький В.С. Ліна Костенко: Нарис творчості. К.: Дніпро, 1990. 262 с.
9. Вознюк О. В., Дубасенюк О. В. Цільові орієнтири розвитку особистості у системі освіти: інтегративний підхід: [монографія]. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 684 с.
10. Все для школи: графіка, оформлення, дизайн. URL: <http://all-for-schools.blogspot.com>
11. Вчимося вчитися та критично мислити. Нестандартні завдання за темами тижнів до курсу «Я досліджую світ». 1 клас. / авт. - упоряд. Н.В.Маценко, Н.В.Свір. Харків : вид. група «Основа», 2019. 133 с.
12. Вчимося читати. Навч.-розв. посіб. для дітей 4–6 років. У двох частинах. К.: «Фенікс», 2020. Ч.1. 272с. з іл. <https://www.shelestova.com.ua/product/vchymosya-chytaty/>
13. Головань М. С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
14. Гондарева Г. В. Концепція розвитку емоційного інтелекту старшокласників у навчально-виховному процесі. Таврійський вісник освіти, 2013. № 2. С. 260-264.
15. Даниленко Л.І. Фізика на уроках біології: 7-9 класи /авт.-упор. Л.І. Даниленко. Київ: Шк. світ, 2011. 120 с.
16. Джежелей О., Коваленко О. Вчуся читати. Навч.-розвив. пос. для дітей Частина 1. Харків: Ранок, 2001. 144 с.
17. Діти та війна. Навчання технік зцілення /Патрік Сміт, Атле Дирегров, Вільям Юле. Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2022. 108 с.
18. Для творчості дитини вірші, пісні, картини. Метод. посіб. / авт.-уклад.:

Т.О.Піроженко, А. С. Шевчук. Київ : Вид. Дім «Слово», 2017. 128 с.

19. Дуткевич Т.В. Техніка управлінської діяльності в закладі освіти. Київ: КНТ, 2020. 194 с.
20. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю. А., 2017. 348 с.
21. Євтух М.Б., Черкашина Т.В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю.А., 2017. 348 с.
22. Єльнікова Г. Управлінська культура керівника загальноосвітнього навчального закладу. Управлінська компетентність. Київ, 2005. 128 с. (Б-ка «Шкільний світ»). С. 102-109.
23. Закони екології Коммонера. URL: <https://bit.ly/3VzEWjA>
24. Зеленська Л. Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20. 28.
25. Зубенко Л. Г., Нємцов В. Д. Культура ділового спілкування : навч. посіб. Київ: «Ексоб», 2002. 200 с.
26. Іванік О. Рівний рівному ; посібник для менторів І Іванік О., Каравай А., Гейнек- Дагаргулія М., Лашук Ю., Кнюпа Ю. - Київ, 2018. - 57 с. - URL : <https://insha-osvita.org/article/posibnYk-dlia-mentoriv-rivnvi-rivnomu/>
27. Ковбасюк Ю. В. Державне управління : підручник : у 2 т. Київ ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
28. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458.
29. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, №34-35, ст. 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
30. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
31. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження КМУ від 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
32. Копильчук В. Інтегровані уроки як засіб підвищення якості знань учнів. URL: <http://itcm.comp-sc.if.ua/2018/kopylchuk.pdf>.
33. Копосов П. Нова українська школа : дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Фабула», 2021. 160 с.
34. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2014. № 2. С. 85-89.
35. Котлер Ф. Стратегічний маркетинг для навчальних закладів / Ф. Котлер, Карен Ф. А. Фокс ; пер. с англ. Київ : УАМ, Вид. Хімджест, 2011. 580 с.
36. Кочкурова О. В. Динаміка професійної ідентичності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 12. Вип. 25 (49). Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. С. 200-205.
37. Кугуєнко Н.Ф. Активні та інтерактивні методи навчання як фактор забезпечення педагогіки успіху. Джерело пед. майстерності. 2008. № 2. С. 32-37.
38. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 284 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2250.pdf>
39. Ларіонова Н. Електронні освітні ігрові ресурси в освітньому процесі початкової школи : науково-методичний посібник. Харків : Друкарня Мадрид, 2020. 96 с.
40. Линьов К. Концепція розвитку закладу освіти: з чого починати (част. 1). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WMiLcW77tyM> .
41. Ломакович С.В., Панченков О.А., Терещенко В.М. Участь у проєкті

PISA як потенційна можливість побачити вітчизняну освіту без «прикрас». Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2015. № 11-12. С. 19-23. URL: <http://surl.li/edkle>

42. Любчак Н. М. Проєктні технології: сутність та особливості використання у навчальному процесі. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Київ, 2014. Вип. 122. С. 144-150.
43. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі освіти / О. М. Лютко. - Рівне : РОІГПО, 2018. - 180 с.
44. Мариновська О. Інтегральна технологія навчання: від теорії до практики. Початкова освіта. 2011. № 32 (608). С. 3-5.
45. Маршалл Розенберг. Ненасильницьке спілкування. Мова життя. Ранок. 2020. 263 с.
46. Матюха Г. В., Салло Ю. В. Організація групової роботи на уроках англійської мови. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2013. С. 271-274.
47. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в школах у 2022/2023 навчальному році / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL: <https://bit.ly/3VVIO0D>
48. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : наказ МОНУ від 13.07.2021 №813. URL: <http://surl.li/dyrzc>
49. Моргун В.Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика, 2010. № (6)97.С. 2-15.
50. Нова українська школа : організація медіаосвіти в початковій школі : навчально-методичний посібник / І.Старагіна, О. Волошенюк, О.Мокрогуз, О.Ганик. Київ : ПРОПАПІР, 2021. 160 с.
51. Нова Українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://bit.ly/3cp4kEx> (дата звернення 14.05.2020).
52. Новгородська Ю. Г. Маркетингові технології як засіб ефективного управління закладом освіти / Ю. Г. Новгородська In: The 7th International scientific and practical conference "World science: problems, prospects and innovations"(March 24—26, 2021). Perfect Publishing, Toronto, Canada. - 2021. - С. 592-601.
53. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
54. Онопрієнко О.В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення. Український педагогічний журнал. 2016. № 4. С.36-42.
55. Організація і надання першої медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях : навч. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. II-IV рівня акредитації / В. С. Тарасюк та ін.; ред. В. С. Тарасюк. Вінниця : Нова Книга, 2007. 144 с.: рис., табл.
56. Освітнє лідерство : від теорії до практики : монографія / За наук. рсд. В. Р. Міляєвої ; Київський університет імені Бориса Грінченка [Електронне видання]. - Київ ; Кривий Ріг : вид. Р. А. Козлова, 2021. -296 с.
57. Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій : методичні рекомендації для позашкільця / М-во освіти і науки України. Київ, 2022. URL : <https://bit.ly/3VVIO0D>
58. Ощепко Т.В. Професійна компетентність керівника загальноосвітнього навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3vbYTQA>
59. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 № 1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
60. Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 13.07.2021 № 813. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text>
61. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації

новопризначених керівників закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 16.09.2022 № 817. URL: <https://bit.ly/3jkPBkS>

62. Програма PISA (програма міжнародного оцінювання учнів). Вісник. Тестування і моніторинг в освіті. 2011. № 11-12. С. 39-68. URL: <http://surl.li/edklu>
63. Робінсон К., Ароніка Л. Школа майбутнього. Львів : Літопис, 2016. 258 с.
64. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.Є., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навч. посіб. Харків, 2017. 100 с
65. Северинова А.М., Якуша Л.Г. Фізика на кухні. Експеримент в домашніх умовах. Програма курсу за вибором з фізики для 8 класу. Черкаси: ЧОПООП, 2021. 16 с.
66. Скрипник М. І. Технології професійного розвитку педагогів: методичний poradник. Київ, 2016. 231 с.
67. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с.
68. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с. URL: <https://bit.ly/3uQrcxT>
69. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p0l8NA1>
70. Типове положення про проведення супервізії впровадження Концепції «Нова українська школа» / уклад. : Клокар Н.І., Нікулочкіна О.В., Київ, 2018. 6 с.
71. Удовичька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407-416.
72. Удовичька Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. С. 407-416.
73. Управління особистими фінансами : навчальний посібник / Н.А. Ясинськаю. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 352 с.
74. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
75. Фінанси: Практикум: Навч.посіб. Азаренкова Г.М., Борисенко І.І. Київ: Знання, 2008. 279 с.
76. Фінансовий сенсей. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/finansovyy-sensey>
77. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. 36. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34. С.133-139.
78. Шевчук А. С. Формування навичок рефлексії у дітей: ранкова зустріч «Мистецький досвід». Музичний керівник. 2021. № 5. С. 4-7.
79. Basque J. La conception de cours à distance. Une réflexion. URL: <http://surl.li/eakwq>
80. Capt V. L'enseignement du français et le défi du numérique. URL: <http://surl.li/earop>

Додаткова література:

1. Абетка для директора. URL: <https://bit.ly/2YDTDXJ>
2. Аксініна І., Войтанішек О., Саніна О. Педагогічний коучинг: новація в шкільному менеджменті. Директор школи. Київ: Шкільний світ, 2018. № 23-24. С. 10-20.
3. Біла книга. Навчання через гру та діяльнісний підхід: огляд доказів./Дж.М.Зош, Е.Дж.Хопкінс, Х.Дженсен, К.Лю, Д.Ніл, К.Хірш-Пасек, С.Л.Соліс, Д.Вайтбред. The LEGO Foundation, 2017. 39 с. URL:

<https://cutt.ly/h1FRr1i>

4. Викладання біології у профільних класах. Випуск 4. Факультативний курс «Еволюція систем органів. Філогенія органічного світу». Частина I /Л.Т. Петренко, Л.П. Петренко. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 141 с.
5. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <https://bit.ly/3WzIDNA>
6. Вознюк Т.В. Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання: навчальний посібник. Вінниця:ФОП Корзун Д.Ю., 2017. 248 с. URL: <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/2367/D12.pdf> Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник / Н. П. Волкова. - К. : ВЦ «Академія», 2006. - 256 с.
7. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
8. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>
9. Даниленко Л.І. Пізнавальні завдання до розділу «Біологічні основи поведінки людини»: навч.-методичний посібник /авт.-укладач Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОПП, 2013. 64 с.
10. Денисенко О. Накази з кадрових питань : оформляємо без помилок І Олександр Денисенко // Практика управління закладом освіти. -2022. - № 1. - URL: <https://rn.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forccDeviceTypec^l>
11. Дубицкий А.Е., Семенов И.А., Чепкий Л.П. Медицина катастроф. Київ: Здоров'я, 1993. 462 с.
12. Європейське мовне портфоліо (методичний посібник). URL: <http://surl.li/eakzd>
13. Інновації, що приносять результат / упоряд. Т. М. Загорулько. Харків : Основа, 2016. 158 с.
14. Інтегровані завдання для молодших школярів: цікаво, пізнавально, креативно. / Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси: видавництво КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», 2022. 70 с.
15. Ісаєва Г. Метод проектів – ефективна технологія навчання. Підручник для директора. Київ : Плеяди. №9-10. 2005. С.4-10.
16. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2017. 216 с.
17. Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту/ навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 423 с.
18. Кубрак О. В. Етика ділового повсякденного спілкування. Суми : ВТД «Університетська книга», 2002. 208 с.
19. Новик І., Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчально-методичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024. URL: <https://bit.ly/3W23u8e>
20. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : методичні рекомендації. Уклад. О. М. Шевчук. Умань, 2010. 37 с.
21. Осадчий І.Г. Педагогіка якості освіти: бери й роби. Посібник із менеджменту якості для керівників закладів загальної середньої освіти. Київ: «Видавнича група «Шкільний світ». 2021. 272 с.
22. Освітня програма навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3ckLjDp>
23. Пітерсон Д. 12 правил життя. Як перемогти хаос/ пер. з англ. Дмитро Кожедуб. 3-тє вид. Київ: Наш формат, 2021. 384 с.
24. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
25. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.

26. Скидан М.А., Євдін О.М. , Могильниченко В.М., Горіцький О.В., Жихарєв О.П., Крикун О.М. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / за заг. редак. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
27. Удовиська Т. А. «Кліпове мислення» молоді: особливості прояву у процесі навчання (до постановки проблеми). Вища освіта України : теорет. і наук.-метод. часопис. Вип. 31. Т. VIII (50). Інститут вищої освіти НАПН України, 2013. 407-416.
28. Шевчук А.С. Інтегрована відповідальність, або Зони впливу різних фахівців на музичне виховання дітей. Музичний керівник. 2020. № 4. С. 4-10.
29. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors. URL: www.coe.int/lang-cefr